

Внукова Наталія Миколаївна,
д.е.н., професор,
професор кафедри банківської справи і фінансових послуг,
Харківський національний економічний університет ім.С.Кузнеця

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК АУДИТУ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

Анотація. Розглянуто інноваційну послугу аудит фінансового моніторингу відповідно до нового антилегалізаційного законодавства. Експериментально через пошукову систему Google Trends оцінено рівень зацікавленості нею споживачів світу за різні періоди часу.

Ключові слова: фінансовий моніторинг, аудит, AML audit, Google Trends, пошуковий запит.

Актуальність. Уведення в дію в Україні нового антилегалізаційного Закону [1] вплинуло на зміни у організації фінансового моніторингу всіх суб'єктів первинного фінансового моніторингу щодо можливості здійснення незалежного аудиту фінансового моніторингу, отже, відбулась поява нової аудиторської послуги [2]. За цих перетворень щодо інноваційного розвитку аудиту аналіз статистики пошукових запитів обізнаності стейкхолдерів набуває актуальності для визначення рівня сприйняття змін у антилегалізаційному законодавстві. Google висуває різні інструменти, які використовуються фахівцями у несхожих сферах, наприклад, Google Trends [3], особливо щодо нового виду діяльності.

Мета дослідження – визначення рівня зацікавленості темою аудиту фінансового моніторингу (антилегалізаційного аудиту) серед користувачів Google.

Матеріали та методи. Для визначення інтересу до теми аудиту фінансового моніторингу як одного із інноваційних сучасних інструментів фінансового контролю за процесом запобігання та протидії легалізації одержання доходів злочинним шляхом, фінансуванню тероризму і фінансуванню розповсюдження зброї масового ураження використано пошуковий інструмент Google Trends [4]. Цей пошуковий сервіс дозволяє визначити інтереси цільових груп, наприклад, спеціально визначених суб'єктів первинного фінансового моніторингу, а також встановити кількість запитів в Google з різних регіонів світу за певними термінами [3], зокрема, у даному дослідженні – це «антилегалізаційний аудит» англійською мовою AML audit. Визначення рівня пошукових запитів відбувалось у категорії «весь світ» у часовому періоді весь рік на дату запиту (01 грудня 2021 року) та за період 5 років, та з початку формування інформації – 2004 року. Частота запитів оцінювалась відносно загального числа запитів в Google, зокрема, із визначенням країни світу за виділений час.

Результати та обговорення. Встановлено, що цікавість до теми антилегалізаційного аудиту англійською мовою за останній рік має коливання. Найвищий інтерес припав на кінець липня 2021 року. Можливо, це пов'язано із кінцем звітного періоду, коли посилюється загальний інтерес до аудиту. Щодо зацікавленості за останні 5 років, то вона теж мала коливання, і пік приходився на квітень 2017 року. Розгляд тренду, починаючи з 2004 року є цікавим, тому що найбільший інтерес був у травні 2005 року (100 одиниць), але далі різке падіння протягом всього періоду до теперішнього часу до рівня 30 %, за виключенням січня 2009 року з рівнем 67%. Розгляд принципів поведінки різних груп стейкхолдерів через аналіз пошуків за країнами дозволяє підсумувати, що всі користувачі світу мають інтерес до цієї теми, але незмінними з 2004 року є Нова Зеландія (100) і США (у останній рік 9, було 8, інтерес трохи зріс). Щодо розподілу зацікавленості у самих США по регіонах, то виділення не відбулося. Щодо України англійською мовою цей термін є незначимим.

Висновки. Виконане вимірювання свідчить про те, що тема аудиту фінансового моніторингу є актуальною, але рівень обізнаності щодо неї є поки що недостатнім. Все це свідчить про необхідність підвищення поінформованості суб'єктів системи фінансового моніторингу про сучасні інструменти фінансового контролю і проведення певної інформаційної політики щодо актуалізації положень нового антилегалізаційного законодавства, зокрема, в частині дій з незалежного аудиту.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА:

1. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2020, № 25, ст.171. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>
2. Пукала Р., Внукова Н. Спеціально визначений фінансовий моніторинг аудиторів за міжнародними стандартами // *II Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аналізу, аудиту, звітності і оподаткування в умовах євроінтеграції»*. Ужгород, Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. С.183-186.
3. Google Trends – руководство как пользоваться. URL: <https://www.unisender.com/ru/blog/sovety/google-trends/>
4. Kliuiev O., Vnukova N., Hlibko S., N. Brynza, Davydenko D. Estimation of the Level of Interest and Modeling of the Topic of Innovation Through Search in Google In: *Proceedings of the 4th International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems*, 23-24 April, COLINS 2020. Pp. 523-535. URL: [http:// repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/23306/1/O.%20Kliuiev2c%20N.%20Vnukova%2c%20S.%20N](http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/23306/1/O.%20Kliuiev2c%20N.%20Vnukova%2c%20S.%20N)